

בס"ד. ש"פ שמיני, כ"ו ניסן, מכה"ח אייר ה'תש"מ

הנחה בלתי מוגה

ויהי ביום השמיני גו'¹, וידוע הדיוק בזה², מה יום מיומיום, מהו החידוש דיום השמיני למילואים, דהרי כבר היו לפניו ז' ימי המילואים דכתיב בהם³ שבעת ימים ימלא את ידכם, היינו שהי' הכל בתכלית השלימות והמילוי⁴, ומהו החידוש דיום השמיני. גם צריך להבין מה שיום זה נקרא יום השמיני, דמשמע מזה⁵, שאינו ענין בפני עצמו אלא בא בהמשך לז' הימים שלפניו.

וידוע הביאור בזה⁶, כמובא מפירוש הכלי יקר, שמספר שבעה שייך לכל הנמצאים שנתהוו בשבעת ימי בראשית, והחידוש דיום השמיני הוא כי יום זה מיוחד אליו ית'. והענין הוא, דהנה איתא בתשובות הרשב"א⁷ שיש מועדים של שבעה ימים ויש של שמונה ימים. שבעה ימים הן נגד שבעת ימי הבנין שהן שבעת ימי ההיקף, ושמיני הוא ששומר את ההיקף. וכמו חג השבועות שבא לאחר ספירת העומר שבעה שבועות, שבע שבתות תמימות⁸, שהן מ"ט ימים, דאח"כ בשבועות הוא גילוי שער הנו"ן דבינה⁹. ולכן נקרא שבועות בשם עצרת¹⁰ שהוא למעלה מהם, בחי' שמיני, ועד"ז הוא בשמיני עצרת שבא אחר ז' ימי הסוכות, ועד"ז יובל הוא בחי' שמיני, שהרי בא אחרי שבע שבתות שנים¹¹.

אמנם לפי זה צריך להבין מ"ש (ויהי ביום השמיני) קרא משה גו', דהרי משה הוא השביעי, וכל השביעין חביבין¹², והוריד את השכינה למטה בארץ¹³, וכמ"ש¹⁴ ושכנתי בתוכם גו', ומהי השייכות דמשה למספר שמונה, שביום השמיני

(9) ד"ה זה תש"ד (פי"א – ע' 194). תש"ה (פ"ב – ע' 169). תרע"ח (ע' רע"א).

(10) שו"ע אדה"ז או"ח ר"ס תצד. רמב"ן עה"פ אמור שם, לו.

(11) בהר כה, ח.

(12) ויק"ר פכ"ט, יא. הובא בד"ה זה תש"ד (רפי"א – ע' 193). תש"ה (רפ"ב – ריש ע' 169).

תרע"ח (ע' ער).

(13) שהש"ר פ"ה, א. וש"נ. הובא בד"ה זה תש"ד (שם – ע' 194). תש"ה (שם – ע' 170).

תרע"ח (ע' רע"א). וראה גם סד"ה זה העת"ר (המשך תער"ב שם ע' תקנא).

(14) תרומה כה, ח.

(1) ריש פרשתנו (שמיני ט, א).

(2) כלי יקר עה"פ. הובא ברד"ה זה תש"ה (סה"מ תש"ה ע' 167). ד"ה זה תש"ד פ"י (סה"מ תש"ד ס"ע 191). וראה גם רד"ה זה העת"ר (המשך תער"ב ח"ב ע' תתקמג). תרע"ח (סה"מ תרע"ח ע' רסט). רעוד.

(3) צו ח, לג.

(4) ראה פרש"י עה"פ שם, כב. לקו"ת צו י, ד.

(5) ראה לקו"ש ח"י"ז ע' 92 ואילך.

(6) ד"ה זה תש"ד, תש"ה, תרע"ח – שם.

(7) ח"א ס"ט.

(8) אמור כג, טו.

קרא משה לאהרן ולבניו ולזקני ישראל, עד להגילוי דותצא אש גו' וירא כל העם וירונו ויפלו על פניהם¹⁵.

ויובן זה ע"פ המבואר בהמאמרים¹⁶, שבענין השבת, שהוא יום השביעי, יש בו ג' מדריגות. הא' מה ששבת מקדשא וקיימא¹⁷, הב' מ"ש¹⁸ זכור את יום השבת לקדשו, דישראל מקדשים את השבת, והג' דשבת היא מתנה טובה, כמארז"ל¹⁹ אמר לו הקב"ה למשה מתנה טובה יש לי בבית גנוזי ושבת שמה כו'. דב' המדריגות הראשונות הן בבחי' סדר ההשתלשלות, [בחי' שביעי, ומדריגה הג' היא^{19*}] למעלה מבחי' שביעי, והוא בחי' שמיני שבשביעי, וכמבואר בארוכה בהמשך תרס"ו²⁰ דברעוא דרעוין הוא גילוי תענוג העצמי שיתגלה לעתיד לבוא.

ועד"ז יובן גבי משה, דאף שמשה הוא השביעי, מ"מ יש בו בחי' שמיני, וכמ"ש²¹ ותרא אותו כי טוב הוא, שנולד מהול²², דענין המילה הוא בשמיני דוקא, וכמבואר בגמרא²³ עה"פ²⁴ למנצח על השמינית על מילה שניתנה בשמיני (ובלקו"ת ד"ה זה²⁵). וזהו מה שהדורות שלפני משה הם בחי' ז' תחתונות דעתיק, ומשה הוא בחי' ג' ראשונות דעתיק, כי שרשו הוא בחי' יסוד דא"ק.

וזהנה בפרש"י מוסיף שאותו היום נטל עשר עטרות. והענין הוא²⁶, דהנה בענין החידוש שבמספר שמונה על מספר שבעה אמרו רז"ל²⁷ דכינור של מקדש של שבעת נימין הי', וכינור של ימות המשיח הוא של שמונה נימין. אמנם כינור דלעתיד לבוא הוא של עשר נימין, שנאמר²⁸ עלי עשור ועלי נבל גו'. והיינו שבימות המשיח גופא, שהם בחי' שמונה, יש בחי' עשר. ועד"ז הוא ביום השמיני למילואים דאותו היום נטל עשר עטרות. ועד"ז מה שנתבאר לעיל שבחי' ז' כוללת בעצמה בחי' ח', עד"ז בחי' ח' כוללת בחי' יו"ד. וזהו אותו היום נטל עשר עטרות, דבתחילה הוא יום השמיני, בחי' בינה, ואח"כ מתגלה בחי' עשר, דבינה כוללת כל הג' רישין, ויתירה מזו, נטל עשר עטרות, היינו עצם הג' ראשונות. ועי"ז בא הגילוי וכו', עד שוירא כל העם וירונו ושבחו²⁹ וכו'.

ואילך). תרע"ח (ע' עדר).

(15) פרשתנו ט, כד.

(22) סוטה יב, א.

(16) ד"ה זה תש"ד (שם). תש"ה (שם – ע' 169).

(23) מנחות מג, ב.

תרע"ח (שם).

(24) תהלים יב, א.

(17) ביצה יז, א.

(25) תזריע כ, סע"ג ואילך.

(18) יתרו כ, ח.

(26) ראה סד"ה זה תש"ד (ע' 198). תש"ה (ע' 173 ואילך). תרע"ח (ע' ערה). וראה גם סד"ה זה העת"ר (שם).

(19) שבת י, ב. ביצה טז, א.

(27) ערכין יג, ב. וראה כלי יקר שם.

(19*) בהנחה חסרות כאן כמה חיבות, וכנצל כבפנים. המו"ל.

(28) תהלים צב, ד.

(20) ע' תקמב. שם ריש ע' תקמה.

(29) תרגום אונקלוס עה"פ.

(21) שמות ב, ב. וראה בהבא לקמן ד"ה זה

תש"ד (פי"ב – ע' 197). תש"ה (פ"ד – ע' 172

והנה בכל הנ"ל יש הוראה ובכן במעשה בפועל. והענין הוא, דעבודת האדם היא בבירור ז' מדות, כיבוש ארץ ז' עממין, ואח"כ יש בחי' שמיני בעבודה כו', ואח"כ באים לכיבוש ארץ קיני קניזי וקדמוני, ג' מוחין, בחי' עשר עטרות.

והנה עיקר הגילוי דבחי' עשר יהי' לעתיד לבוא, כמבואר בארוכה בד"ה אל תצר את מואב לאדמו"ר האמצעי³⁰, אבל מ"מ מעין זה ישנו גם עכשיו. ויהי רצון שע"י העבודה במשך שית אלפי שנים דהוי עלמא³¹, ובפרט ע"י מעשינו ועבודתינו כל זמן משך הגלות³², נזכה אל האתחלתא דגאולה, וממנה אל שלימות הגאולה, ומתוך הרחבה ותענוג, ובפרט בשנה זו שיו"ט של ראש השנה חל להיות בה בשבת, וכל השנה נקראת שנה השביעית שבת לה³³, וכדאיתא בגמרא³⁴ דבמוצאי שביעית, בן דוד בא. ויהי רצון שבקרוב ממש, עוד לפני מוצאי שביעית, בקיץ זה, נזכה אל הגאולה, ומתוך שמחה וטוב לבב ומתוך תענוג.

(33) בהר שם, ב"ד.

(34) סנהדרין צז, א.

(30) מאמרי אדהאמ"צ דברים ח"א ע' ט ואילך.

(31) ראה ר"ה לא, א. סנהדרין צז, א. ע"ז ט, א.

(32) ראה תניא רפל"ז.